Ner 4. ROK 1843. CZWARTEK 5 STYCZNIA.

Pismo to wychodzi codziennie oprócz niedziel i świąt uroczystych w drukarni Stanisława Gieszkowskiego.

Zaliczenie na trzy miesiące złotych dziesięć miesięcznie złotych cztery, numer pojedynczy groszy dziesięć.

IMIONA RZYMSKIE.
Jutro TRZECH KRÓLI

IMIONA SŁAWIAŃSKIE.
Jutro Bojomiu.

GAZETA KRAKOWSKA.

OBSERWACYE METEOROLOGICZNE.

Dzień godzina	Barometr do 0° Reaumura w miarze Paryzkiéj	Stopnie ciepła podług Reaumura	Psychometr	Wiatr	Stan Atmosfery	Zjawiska napowietrzne i rożne uwagi
3 6	27'' 1, 475	— 2 5	1 48	Zachodni słaby	Pochmurno	Śnieg
2	3 4:7	— 2 0	1 75	„ „	„	
10	26 7 399	— 5 1	1 0!	Północny mocny	„	

Wiadomości krajowe.

KRAKÓW.

Taxa ważniejszych artykułów żywności na miesiąc Styczeń 1843 r.

Srednia cena foraliów targowych z zeszłego miesiąca.

Pszenicy celnéj kosztował korzec złp. 16 g. 9
Żyta celnego kosztował korzec „ 11 g. 5

Wół cięźki wypadł na . . . „ 174 g. 5
Wół lżejszéj wagi, wypadł na „ 98 g. 20
Wieprz tłusty . . . . „ 109 g. 18
Wieprz chudy . . . . „ 47 g. 23
Skop . . . . „ — g. —
Ciele w średniéj cenie kosztowało „ 13 g. 24
Mięsa wołowego, ze spaśnego bydła funt . . . . gr. 9
— tegoż z drobniejszego bydła . — 7
Mięsa koszernego dla żydów funt droźéj o gr. 5½
Polędwicy wołowéj . . . . . . — 12
Cielęciny pięknéj funt . . . . . — 9
Skopowiny pięknéj funt . . . . . — —
Wieprzowiny z skórką i słoniną . . — 9
tejże bez skórki. . . . . . . — 8
Słoniny świeżéj czyli bilu funt . . . — 16
— tejże wyprawnéj suszonéj lub wędzonéj funt. . . . . — 20

Bułka lub rożek z pszennéj mąki przedniéj za grosz 1 ma ważyć . . funt — łut. 7
detto za groszy 2 . . . . „ — „ 14

Chleba bochenek pszenno-żytnego stołowego za groszy 3 ma ważyć funt. — łut. 30
za groszy 6 . . . . . „ 1 „ 28
za groszy 12. . . . . „ 3 „ 24
Chleba bochenek żytnego z czystéj mąki za groszy 3 . „ 1 „ 8
„ za groszy 6 . . . . . „ 2 „ 16

Chleba za groszy 12 . . . . „ 5 „ —
„ za groszy 24 . . . . . „ 10 „ —
Chleba razowego bochenek za groszy 6 . . . . . . „ 2 „ 24
„ za groszy 12 . . . . . „ 5 „ 16

Placek solony za grosz jeden „ — „ 14
Chleba prądnickiego z czystéj mąki żytnéj bez dodania jęczmiennéj bochenek za złp. 1 powinien ważyć funtów 12 łutów 16 a za każdy funt chleba przeważający ma być płacono po groszy 3.

Mąki pszennéj marmoncką zwanéj miarka. . . . . . . złp. 1 gr. 5
„ bółczanéj . . . . . . „ — „ 28
„ średniéj . . . . . . „ — „ 20
„ pośledniéj . . . . . . „ — „ 13
„ żytnéj w najlepszym gatunku „ — „ 20

Soli centnar wagi berlińskiej	„ 21 „ —	
„ funt płaci się po	„ — „ 6	

Piwa marcowego butelka dobrze zakorkowane płaci się butelka groszy 5 (wyjąwszy piwo butelkowe wyrobu p. Jenniego, którego butelka o grosz jeden nad taxę uchwałą Senatu Rządzącego do Nru 7111 z roku 1833 wydaną, sprzedawać szynkarzom jest dozwolona).

Piwa dubeltowego trzymającego 18 gradusów Magiera beczka 36-garncowa u piwowara złp. 13 gr. 2

„ dubeltowego garniec .	„ — „	12
„ „ kwarta .	„ — „	3

Piwa flaszowego trzymającego 12 gradusów Magiera beczka 36-garncowa u piwowara złp. 6 gr. 16.

„ flaszowego garniec .	„ — gr.	6
Swiec rurkowych z czystego łoju funt	„	28
„ ciągnionych z knotami bawełnianemi	„ „	26
Mydła dobrego taflowego . .	„ „	22

Każdy handlujący artykułami niniejszą Taxą objętemi, powinien mieć szale i wagi lub miary sprawiedliwe, i stęplem miasta opatrzone; a przekraczający przeciw powyższym przepisom, nietylko konfiskatą, ale nadto karami policyjnemi skarconym zostanie.

Od nowego roku zima przybrała tu właściwszą sobie postać. W dniu tym około 5éj wieczorem, wicher ustał, w miejscu jego powstał wiatr mroźny, a przez dwa następne dni ustawicznie śnieg padał, tak dalece że już pełno sankarzy na ulicach.

Następujący znakomitsi artyści dramatyczni występowali w widowisku, przy otwarciu teatru dnia 1 Stycznia. W komedyi *Barbara Zapolska*: Pan Chomiński w roli Zygmunta I, pan Królikowski w roli Pełki, pan Rychter w roli Zapolskiego, pan Jankowski w roli Baltaza, panna Palczewska w roli Barbary, panna Radzyńska w roli Maryny; w drugiéj zaś sztuce: NOWY ROK, pani Chełchowska w roli Teressy, panna Radzyńska w roli Małgosi, pan Królikowski w roli Jana, i pan Janikowski w roli Franka.

Przedwczoraj dana była komedya w 5 aktach pod tytułem *Więzy stargane* z francuzkiego P. Scribe przełożona. Sztukę tę wartałoby przynajmniéj o ⅕ część skrócić i styl jéj nieco ugładzić.

Dziś dana będzie komedya: *Pamiętniki Szatana* w trzech aktach z francuzkiego. — Nadesłana recenzya o grze niektórych artystów późniéj umieszczoną zostanie.

W końcu miesiąca Grudnia, wydarzyły się tu trzy lub cztery samobójstwa. W liczbie tych nieszczęśliwych, znajduje się młoda jeszcze osoba płci żeńskiéj powszechnie szacowana, którą pomięszanie zmysłów od kilku miesięcy cierpiane, do tego nieszczęścia przywiodło; inni najwięcéj z pijaństwa i nieporządnego życia, zgotowali sobie ten smutny koniec.

Wiadomości zagraniczne.

FRANCYA.

Paryż 26 Grudnia.

Rząd odebrał dziś następującą depeszę telegraficzną: »Rejent hiszpański Espartero wyjechał dnia 22 z pod Barcelony do Walencyi van Halen ciągle jeszcze zostaje w Barcelonie.«

Jutro albo po jutrze spodziewane jest postanowienie królewskie mianujące znaczną liczbę ministrów stanu. Mówią o mającéj ustanowić się tajnéj radzie. Ale dzienniki opozycyjne, niczém nie są zadowolone we Francyi. Rząd nic przedsiewziąść nie może coby ich nagany nieściągnęło. Przywrócenie ministrów stanu oddawna nawet przez dzienniki liberalne było pożądanem; — zaledwie rząd zabiera się do tego, zaraz dzienniki odmieniają swe zdanie, i występują z przyganami, i krzyczą już na nadużycia, na które się jeszcze mnichy niegonią.

Słychać że admirał Duperre, życzy sobie wystąpić z ministerstwa.

Z Algieru nadeszły tu urzędowe wiadomości z dnia 15 Grudnia. W końcu Listopada kolumna wyprawy doszła aż do górzystych okolic *Quaneris*. Kabylowie wszędy pierzchali przed siłą przemagającą; — kalif M'Barck Ben Allat został od swoich opuszczony. Rozeszła się pogłoska, że Abd-el-Kader okazując zaufanie do jenerała Bugeaud, posłał mu warunki do zawarcia pokoju, z prośbą, ażeby mu udzielić naczelne zwierzchnictwo w części prowincyi Algieru, pod panowaniem Francyi; — wiadomości jakoby się już nawet miał poddać, niema dotąd żadnéj zasady.

Dnia 27 Grudnia.

Zaślubienie królewny Klementyny xięciu Augustowi Sasko-Koburgskiemu Kohary, bratu xiężny Nemours i małżonka królowéj Portugalskiéj, jest już niewątpliwe. Xiążę jest obecnie majorem w półku huzarów austryackich imienia króla Pruskiego, i jak słychać, przechodzi w służbę francuzką. — Król sardyński udzielił order ś. Maurycego panu Lesseps konsulowi

francuzkiemu i Gatier dowódzcy stacyi finansowéj w przystani Barcellony, za danie opieki i przytułku na okrętach poddanym sardyńskim, podczas bombardowania tego miasta.

Do Perpignan ciągle jeszcze przybywają zbiegowie hiszpańscy, którzy mieli udział w zaburzeniu Barcelony.

Rząd odebrać miał dziś depeszę telegraficzną z Lyonu, że znany morderca Besson, przez tamtejszych przysięgłych za winnego uznany, złagodzącemi okolicznościami, na całe życie wiecznego więzienia skazany został.

ANGLIA.

Londyn 27 Grudnia.

Dziennik *Standard* upoważniony został do ogłoszenia, że N. Król Pruski przyjął na siebie rozstrzygnienie w drodze polubownéj, istniejącego sporu między Anglią i Francyą względem wynagrodzenia szkód poddanym angielskim z powodu blokady *Portendiku* przez siłę morską Francyi.

HISZPANIA.

Barcelona 15 Grudnia.

Constitutional z dnia wczorajszego cieszy się nadzieją, że amnestya w krótce ogłoszoną zostanie.

Rozkaz dzienny wczorajszéj daty, obwieszcza 14 nazwisk osób rozstrzelanych: 74 osób skazano na 10 letnie, 7 na 6 letnie, 2 na dwuletnie uwięzienie, a 35 uznano niewinnemi. — W moc dekretu rejenta, Barcelona w przeciągu tygodnia po ogłoszeniu tego dekretu, 12 mil. real. (t. j. około 6 mil. zł. polsk) kontrybucyi zapłacić musi.

WŁOCHY.

Rzym 18 Grudnia.

Wczoraj przybyła tu Wielka Xiężna Rossyjska Marya i xiążę Leuchtenbergski Jéj małżonek, z orszakiem z 54 osób składającym się. z Ankony. Dostojni goście zajęli przygotowane dla siebie pokoje w pałacu posła Rossyjskiego.

Neapol 13 Grudnia.

Najnowsze wiadomości z Sycylii donoszą, że wybuch Etny nie ustaje i że lawa na 10 mil (włoskich) rozlała się; gdy tymczasem z Wezuwiuszu nawet się nie dymi.

Ludność królestwa Neapolitańskiego wynosi 6,135,492 dusz; w liczbie téj znajduje się księży 32,360, mnichów 12,751, zakonnic 10,056.

Rozmaitości.

Niewolnictwo w Turcyi. — Między aktami dotyczącemi się układów o niewolnictwo, które angielskiemu parlamentowi przełożono, znajduje się także następująca depesza lorda Ponsonby, angielskiego ambassadora w Konstantynopolu do lorda Palmerstona: »Z Terapii dnia 27 Grudnia 1830. Milordzie, zwracałem jak największą uwagę na różne waszéj lordowskiéj mości instrukcye pod względem niewolnictwa w Turcyi, w nadziei, że wynajdę jaki sposób do osiągnienia choć poniekąd tego zamiaru, o który wasza lordowska Mość tak usilnie się starasz. Nadmieniłem o téj sprawie, słuchano mnie z największem zadziwieniem i uśmiechano się gdym zaproponował, aby zniesiono urządzenie, które w tym kraju z zewnętrznym składem obywatelskiéj społeczności, z ustawami, obyczajami, a nawet z religią wszystkich klas ludu, zacząwszy od sułtana aż do włościanina, jak najściśléj jest spojone. Już od kilku set lat nigdy się nie żenili Sułtanowie, a familię cesarską rozplemiały matki, które są niewolnicami. Nawet we wszystkich innych familiach, niewolnice mogą być matkami prawych dzieci, które w każdym względzie tak są poważane, jak dzieci prawych małżonek. Admirałowie, jenerałowie, ministrowie stanu byli powiększéj części pierwiastkowo niewolnikami. Prawie w każdéj familii niewolnik posiada największe zaufanie i ma największy wpływ u ojca. Aby przywieść do skutku to, co wasza lordowska Mość zamyślasz, wypadałoby ograniczyć ustawę następstwa tronu, i zmienić politykę, którą pod tym względem sułtanowie tak długo zachowywali, następnie wypadnie z gruntu przeznaczyć wszelkie polityczne i obywatelskie ustawy i familijne urządzenia. Skutkiem tak gwałtownéj odmiany, byłoby może powszechne zamieszanie, i zdaje się, iżby ztąd największą szkodę poniosły te osoby, którymby przez to największą korzyść przynieść usiłowano. Niewolnicy w ogóle od ponoszenia krzywdy zasłonięci są zwyczajem i obyczajami, następnie korzyścią a nawet religią turecką. Stan niewolników w Turcyi nie jest gorszy od stanu osób, które w jakimkolwiek bądź innym kraju przez swoje stosunki podwładnemi się stały, podczas gdy z drugiéj strony niewolnicy tamtejsi mogą posiadac największe bogactwa, największe godności a nawet największą władzę, podobnie jak najwolniejszy człowiek w innym kraju. Jestem tego zdania, iż wszelkie usiłowania Waszéj lordowskiéj Mości dla dopięcia

swego zamiaru, na niczém spełzną, i sądzę, iżby oburzenie sprawiły, gdyby je natarczywie do skutku przywieść chciano. »Coby też angielski rząd sobie pomyślił, gdyby wysoka Porta od monarchy i od ludu angielskiego zażądała, aby dla przypodobania się Turkom narodowe swoje zwyczaje i obyczaje odmienił?« Pomimo dobrego humoru i grzeczności, z jaką uczyniono to zapytanie, postrzegłem jednak, że osoba pytająca czuła się być poniekąd urażoną. Pozwalam, iż Turcy co się dotyczy umiejętności, kunsztów i sztuki wojennéj, mają nas za bieglejszych niż siebie, ale dalecy są od téj myśli, że nasza mądrość i moralność ich przewyższa.«

Znany Cimarosa zalecał się równie skromnością jak i talentem. Jednego dnia pewien malarz chcąc mu pochlebić, rzekł do niego, że on Mozarta przewyższa. —»Co, ja mój Panie? odrzekł kompozytor. »Powiédz mi WPan, cobyś sobie pomyślił o człowieku, któryby cię zapewniał, że jesteś większy malarz, niż Rafal?«

PRZYJECHALI DO KRAKOWA.

Od dnia 3 do dnia 4 Stycznia.

Charzewski Ignacy, Bordzki Felix, Wodzicki Władysław hr., Sperczyński Stanisław, Siennicka Katarzyna, z Polski; — Dziedusznycki Henryk hr., Dzieduszyńska Teodozya hr., Brodzki Henryk ob., Schcel Wilchelm, z Galicyi; — Dorny ces. austry. oficer, z Pruss.

Wyjechali z Krakowa

Siemiński Jan ob., do Polski — Richter Władysław ob., Schcel Juliusz ob., Schcel Wilchelm. do Pruss.

Doniesienia Urzędowe.

Nro 6,817. z r. 1842.

WYDZIAŁ SPRAW WEWNĘTRZNYCH I POLICYI.
W SENACIE RZĄDZĄCYM

Wolnego Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Podaje do powszechnéj wiadomości, iż na dniu 7 Lutego 1843 r. w godzinach przedpołudniowych w biórach Wydziału odbędzie się publiczna *in minus* licytacya na wypuszczenie w przedsiebiorstwo, napraw zepsutych skarp i rowów w trakcie Wrocławskim w gruntach wsi Krowodża, kosztorysami przez Wydział do N. 4558 i 6817 w r. b. zatwierdzonemi objętych. Cena do pierwszego wywołania złp. 833 naznacza się, chęć licytowania mający złoży na *vadium* zł. 83 gr. 9, o inych warónkach w biórach Wydziału wiadomość powziętą być może.

Kraków dnia 30 Grudnia 1842 r.

Senator Prezydujący,

Szpor.

Referendarz *L. Wolf.*

CENY ZBOZA

Na targowicy publicznéj w Krakowie w 3ch gatunkach praktykowane.

Dnia 2 i 3 Stycznia 1843 roku.	1. Gatunek				2. Gatunek				3. Gatunek			
	od		do		od		do		od		do	
	z.	g.	z.	g.	z.	g.	z.	g.	z.	g.	z.	g.
Krz. Pszenicy.	—	—	17	—	—	—	—	—	—	—	—	—
„ Zyta......	—	—	12	10	—	—	—	—	—	—	—	—
„ Jęczmien.	—	—	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—
„ Owsa.....	—	—	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—
„ Grochu...	—	—	12	15	—	—	—	—	—	—	—	—
„ Jagieł	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
„ Rzepaku.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
„ Tatarki..	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
„ Soczew ..	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
„ Prossa.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
„Ziemniaków.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Centnar Siana — — 3 gr. 18 — 2 15
„ Słomy — — 3 — — — 2 12 — —

Spirytusu garnice z opłatą w 1 gatunku od złp. 4. gr. 6 do złp. 3 gr. 24. Okowity garnice z opłatą w 1 gatunku od złp. 3 gr. 6 do złp. 3 gr. 24.

Drożdży wanienka od złp. 3 gr. — do złp 5 gr.

Sporządzono w biórze Kommissariatu Targowego.

Kraków d. 4 Stycznia 1843 r.

Kommissarz Targowy
W. Dobrzański.
Burzyński Adj.

Doniesienie prywatne.

Do handlu A. Gumplowicz na Kaźimierzu nadszedł świeży transport Strasburgskich pasztetów które się po cenie umiarkowanéj sprzedają,

Jutro z powodu uroczystego święta Gazeta Krakowska nie wyjdzie.